

Scenario's doorontwikkeling minimabeleid 2017/2018

Inhoud

1.	Aanleiding	3
2.	Onderzoek naar effecten minimabeleid	3
	2.1 Conclusies en Aanbevelingen	3
	a. Rapport Armoede-index gemeente Krimpenerwaard 2016.....	3
	b. Rapport Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017	4
	2.2 Bespreking raadscommissie	4
	2.3 Adviezen en aanbevelingen van de Adviesraad Sociaal Domein en de Clientenraad	4
3.	Scenario's voor doorontwikkeling minimabeleid	5
	3.1 De uitgangspunten.....	5
	3.2 De scenario's	6
4.	Advies van het college	9
	 Bijlage 1 – Brief van de Adviesraad Sociaal Domein	11
	Bijlage 2 – Brief van de Cliëntenraad	12
	Bijlage 3 – Aandeel huishoudtypes naar inkomensgrens	17
	Bijlage 4 – Berekening per scenario.....	18
	Bijlage 5 – Tegemoetkoming o.g.v. Verordening Maatschappelijke Participatie	22
	Bijlage 6 - Budget 2017	24
	Bijlage 7 – Minimaregelingen 2016 en Budget 2016.....	25

1. Aanleiding

Bij de behandeling van de begroting 2017 is in de raadsvergadering van 8 november 2016 een tweetal moties ingediend door de Partij van de Arbeid (PvdA) en één motie door de Vereniging Gemeente Belang Krimpenerwaard (VGKB) die betrekking hadden op het minimabeleid. De aangenomen moties van de PvdA riepen op om een analyse te doen naar armoede onder kinderen en onderzoek te doen naar de effecten van het minimabeleid. De aangehouden motie van VGKB riep op om de inkomensgrens van 110% uit te breiden met een staffelregeling tot 130%.

In het eerste kwartaal van 2017 heeft onderzoeksbureau KWIZ B.V. het onderzoek naar de effecten van het minimabeleid uitgevoerd en een tweetal rapporten opgeleverd: de Armoede-index gemeente Krimpenerwaard en de Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard. Beide rapporten zijn in de raadscommissie van 27 juni 2017 toegelicht door KWIZ B.V. en besproken. Het college heeft bij de aanbieding van de beide rapportages toegezegd om na het zomerreces te komen met een kaderstellende notitie minimabeleid. Aan de hand van de bespreking in de raadscommissie en de reacties van de Clientenraad en de Adviesraad Sociaal Domein hebben wij een aantal scenario's voor de doorontwikkeling van het minimabeleid opgesteld.

2. Onderzoek naar effecten minimabeleid

2.1 Conclusies en Aanbevelingen

a. Rapport Armoede-index gemeente Krimpenerwaard 2016

Dit is een onderzoek naar de omvang en samenstelling van de doelgroep voor het armoedebelief en het gebruik van minimaregelingen in de gemeente over het jaar 2016.

Conclusies	Aanbevelingen
✓ De regelingen 2016 zijn bekend bij de doelgroep en er wordt gebruik van gemaakt. ✓ De gemeente Krimpenerwaard kent een breed aanbod van regelingen: voor diverse doelgroepen bestaan specifieke regelingen. Het bereik van de meeste regelingen is gemiddeld te noemen. ✓ Verruiming van de inkomensgrenzen van 110 % naar 130 % betekent een stijging van de kosten met € 291.000. ✓ Verruiming van de inkomensgrenzen van 110 procent naar 120 procent leidt niet tot kostenstijging, omdat dit gezien de uitgavenontwikkeling per 1 juli 2017 binnen de huidige raming kan worden opgevangen. ✓ De gemeentelijke regelingen hebben voor alle minimahuishoudens een positief effect op de financiële positie. Het gemeentelijk beleid is voornamelijk gericht op maatschappelijke participatie van huishoudens met kinderen. Daarna wordt de grootste bijdrage geleverd door kwijtscheldingen van belastingen en de individuele inkomensstoeslag (voorheen langdurigheidstoeslag).	✓ Op het gebied van zorg kan overwogen worden om de collectieve zorgverzekering uit te breiden en open te stellen voor huishoudens met inkomens tot 130 % van het sociaal minimum. Daarnaast is het mogelijk om de keuzemogelijkheid tussen deelname aan de zorgverzekering of gedeeltelijke vergoeding van het volledig opgebruikte eigen risico in te voeren. ✓ Overwogen kan worden om de Regeling Maatschappelijke Participatie (voor ouderen) open te stellen voor alle huishoudens. Op deze wijze wordt een armoedeval voorkomen als (alleenstaande) ouders vanuit een uitkeringssituatie geheel of gedeeltelijk werk aanvaarden. ✓ Met de invoering van de Participatiewet zijn ook de mogelijkheden om premiebeleid te voeren sterk vergroot. Vooral voor meerpersoonshuishoudens is het invoeren van een dergelijke uitstroompremie naar werk een extra prikkel om uit de uitkering te gaan. ✓ Verhoging van de inkomensgrenzen in de bijzondere bijstand voor specifieke kostensoorten tot 130 % van het sociaal minimum waarover geen draagkracht wordt berekend is een instrument om werken lonend te maken. ✓ Enquête onder de doelgroep of onder alle inwoners naar de effecten en het gebruik van de regelingen. ✓ Bestrijding kinderarmoede door een armoederegisseur.

b. Rapport Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017

Dit betreft het onderzoek naar de effecten van het armoedebelief op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente.

Conclusies	Aanbevelingen
✓ In het algemeen geldt dat het effect van het minimabeleid op de financiële positie van de huishoudens afneemt naar mate het inkomen toeneemt, omdat er sprake is van een verruiming van het maandelijks budget. De armoedeval treedt niet of nauwelijks op. ✓ Ondanks het minimabeleid houden meerpersoonshuishoudens met kinderen niets over na de vrije bestedingen. Zij komen per maand een flink bedrag te kort. De meerpersoonshuishoudens zonder kinderen en alleenstaanden jonger dan 65 jaar komen per maand een klein bedrag te kort. ✓ Verhoging van het inkomen bij de meerpersoonshuishoudens met kinderen leidt niet tot verruiming van het maandelijks budget. Hier is sprake van armoedeval. Deze gezinnen verdienen dus extra aandacht om te voorkomen dat zij in de schulden komen. ✓ De gemeente Krimpenerwaard heeft hierin al een aantal passende beleidskeuzes gemaakt, bijvoorbeeld door het aanbieden van een uitgebreide collectieve (aanvullende) zorgverzekering, de tegemoetkoming schoolkosten, de tegemoetkoming voor een computer en de tegemoetkoming sport.	✓ Meerpersoonshuishoudens met kinderen verdienen extra aandacht om te voorkomen dat zij in de schulden terechtkomen. Overwogen zou kunnen worden om de inkomensgrens voor deze groep uit te breiden naar 120% of 130%. ✓ Alleenstaande en meerpersoonshuishoudens zonder kinderen hebben ook te maken met een tekort na de vrije bestedingen. Voor deze doelgroepen zou de regeling arbeidsparticipatie verruimd kunnen worden naar de inkomensgrens van 120% of 130%. Een andere mogelijkheid zou zijn om de regeling maatschappelijke participatie (voor ouderen) uit te breiden naar alle volwassenen en de inkomensgrenzen te verruimen naar 120% en 130%. ✓ Meer publiciteit geven aan ondersteunende regelingen, inclusief de mogelijkheden van de individuele bijzondere bijstand.

2.2 Bespreking raadscommissie

In de raadscommissie van 27 juni 2017 heeft bureau KWIZ een presentatie gehouden over de uitkomsten en is de raadscommissie in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen. Tevens heeft het bureau een presentatie verzorgd bij de Adviesraad Sociaal Domein op 5 juli 2017.

Vanuit de raadscommissie werden de volgende aandachtspunten meegegeven:

- Bereik en toegankelijkheid van de regelingen (D66 en CU);
- Regeling ontwikkelen voor medische meerkosten (CDA);
- Inwoners in schuldregelingen toegang geven tot miniregelingen (PvdA);
- Aanvullende regeling voor chronisch zieken bovenop de collectieve ziektekostenverzekering (PvdA);
- Regeling maatschappelijke participatie voor alle doelgroepen openstellen (CU);
- Verschillende inkomensgrenzen voor verschillende regelingen (CU);
- Doelgroep raadplegen (CU).

Door het college is de toezegging gedaan om bovenstaande punten mee te nemen in de kaderstellende notitie.

2.3 Adviezen en aanbevelingen van de Adviesraad Sociaal Domein en de Clientenraad

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 13 juli 2017 advies uitgebracht naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van beide rapporten. De Adviesraad geeft aan de conclusies en aanbevelingen te onderschrijven. De cijfers in de rapporten komen overeen met de signalen die de leden ter ore komen. Voorts vraagt de Adviesraad speciale aandacht voor de groep chronisch zieken en gehandicapten die in 24-uurs gefinancierde instellingen verblijven. Een (groot) deel van deze groep ontvangt geen tegemoetkoming meer als gevolg van het wegvallen van de tegemoetkoming chronisch

zieken en gehandicapten (Wtcg) en de compensatie eigen risico (cer). De door de gemeente aangeboden collectieve ziektekosten verzekeringen, als vervanging van het wegvallen van deze regeling, onvoldoende soelaas biedt voor deze groep. De brief van de Adviesraad is bijgevoegd in bijlage 1.

De Clientenraad Participatiewet heeft op 28 augustus 2017 haar aanbevelingen uitgebracht. De Clientenraad had graag inzicht willen hebben in het aantal aanvragen en afwijzingen om hiermee een volledig beeld van het minimabeleid te verkrijgen. Zij wijst op het belang van het verruimen van de mogelijkheden van de individuele inkomenstoeslag en waarschuwt voor het categoriaal benaderen van doelgroepen. Ook bepleit de Clientenraad verruiming en behoud van bestaande minimaregelingen en het verruimen van kwijtscheldingsmogelijkheid van lokale heffingen en de terugkeer van de regeling duurzame gebruiksgoederen. In het kader van de armoedeval, die meermalen wordt genoemd in de rapportages, wijst de Cliëntenraad erop dat het college hier aandacht voor zou moeten hebben, zodat zowel arbeid als sparen lonend is voor de doelgroep. Tot vraagt de Cliëntenraad met nadruk aandacht voor de reserveringsmogelijkheid van de doelgroep. Deze is aanmerkelijk kleiner dan wordt aangenomen. De brief van de Cliëntenraad is bijgevoegd in bijlage 2.

3. Scenario's voor doorontwikkeling minimabeleid

Voor de doorontwikkeling van het minimabeleid is een aantal scenario's denkbaar. De grondslag hiervan is gevonden in richtinggevende uitspraken van de raadscommissie en de Adviesraad Sociaal Domein en Clientenraad.

3.1 De uitgangspunten

Richtingend voor de verschillende scenario's waren de uitgangspunten:

- Werken moet lonend zijn/beperk de armoedeval
- Voorkom armoede en sociaal isolement van pensioengerechtigden met een laag inkomen
- Voorkom armoede en sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen
- Voorkom armoede en sociaal isolement van chronische zieken en gehandicapten met een laag inkomen
- Voorkom armoede en sociaal isolement van inwoners met schuldenproblematiek.

Bij de scenario's is gebruik gemaakt van de cijfers over de omvang van de doelgroep uit de Armoede-index gemeente Krimpenerwaard. In bijlage 3 is het aandeel van huishoudtypes per inkomensgrens opgenomen. Bij de doorberekening van de kosten is uitgegaan van een gemiddeld bereik van de regelingen van 35%. Dit ligt hoger dan het huidige bereik van de regelingen. Bijlage 4 bevat de berekeningen per scenario.

Met het oog op het 'activerende' deel in het minimabeleid hebben wij de opzet van de Verordening Maatschappelijke Participatie vastgehouden, waarbij er een tegemoetkoming bestaat voor werkenden en niet-werkende werkzoekenden, een tegemoetkoming voor kinderen (kindpakket) en een tegemoetkoming voor pensioengerechtigden. Daarbij hebben wij binnen de scenario's maatregelen voorgesteld om binnen de tegemoetkoming voor werkenden en niet-werkende werkzoekende, meer (dan nu het geval is) rekening te houden met kosten in het kader van participatie/werk en participatie waarbij terugkeer naar werk (op korte termijn nog) niet mogelijk is en men mogelijk ook een beroep moet doen op de individuele inkomenstoeslag.

3.2 De scenario's

Scenario 1:

De Verordening Maatschappelijke Participatie wordt uitgebreid door verruiming van de doelgroepen (waaronder schuldenaren) voor de tegemoetkoming arbeidsparticipatie en tegemoetkoming maatschappelijke participatie en door verbreding van het kindpakket. De huidige inkomensgrens van 110% bijstand voor zowel de minimaregelingen als de bijzondere bijstand op grond van artikel 35 Participatiewet blijft ongewijzigd.

Te treffen maatregelen:

- Verhoging van het bedrag van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie.
- Verstrekking tegemoetkoming maatschappelijke participatie per persoon (i.p.v. per leefvorm) en verhoging van het bedrag naar analogie van de Regeling Meedoen.
- Verruiming doelgroep tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar niet-werkenden zonder zicht op inkomensverbetering en niet voldoen aan de referteperiode van de individuele inkomenstoelage.
- Verruiming doelgroep Verordening Maatschappelijke Participatie naar schuldenaren met een maandelijks leefgeld onder 110% bijstandsniveau.
- Volledig kindpakket van 0 tot 21 jaar i.s.m. met het Landelijk Platform Kansen voor alle Kinderen.
- Opstellen van een regeling medische meerkosten op grond van de Wet maatschappelijke Ondersteuning.

Afgeraden wordt:

- Verruiming doelgroep tegemoetkoming maatschappelijke participatie naar alle werkenden. Deze maatregel zou leiden tot een stapeling van regelingen. Werkenden en werkzoekenden hebben dan naast de tegemoetkoming arbeidsparticipatie recht op de tegemoetkoming maatschappelijke participatie. De intentie van de Verordening was juist om deze stapeling te voorkomen en de regelingen zodanig in te richten dat er een activerende werking vanuit zou gaan voor werkenden en niet-werkende werkzoekenden.
- Kinderen de mogelijkheid geven jaarlijks een dubbele aanvraag te laten indienen, zodat zij ofwel 2 sporten of wel 2 cultuuractiviteiten ofwel een combinatie van sport en cultuur kunnen doen. Het is van belang dat kinderen kunnen meedoen aan sport en/of cultuur. Een combinatie van deze activiteiten is niet noodzakelijk om een beter meedoen te bewerkstelligen of om uitsluiting te voorkomen.

Verwachte effecten:

Tegemoetkoming arbeidsparticipatie:

- Verhoging van het bedrag van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie draagt bij aan het verkleinen van de armoedeval en geeft meer ruimte om dit bedrag te besteden aan kosten van arbeid (denk aan reiskosten, kleding), maar ook voor sport of andere activiteiten.
- Het verschil met de tegemoetkoming individuele inkomenstoelage wordt verkleind, waardoor doorstroom vanuit een langdurige uitkeringssituatie naar werk aantrekkelijker wordt.
- Verruiming van de doelgroep voor de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar niet-werkenden, die geen zicht op inkomensverbetering hebben en niet voldoen aan de referteperiode van de individuele inkomenstoelage, draagt eraan bij dat deze groep wel in staat wordt gesteld om anderszins maatschappelijk actief te zijn/worden. Deze maatregel is een reparatie van een lacune in de regelingen. Uitgangspunt bij de invoering van de Verordening Maatschappelijke Participatie was dat inwoners ofwel een beroep kunnen doen op de tegemoetkoming arbeidsparticipatie ofwel op de individuele inkomenstoelage. Een onvolkomenheid in deze regeling is dat geen rekening is gehouden met de referteperiode van 3 jaar bij de individuele inkomenstoelage. Zo kan de situatie ontstaan dat hoewel 'geen zicht op inkomensverbetering', men vanwege het niet voldoen aan de referteperiode geen inkomenstoelage krijgt, maar dat men

hierdoor ook niet kan voldoen aan de tegemoetkoming arbeidsparticipatie omdat die regeling als uitgangspunt heeft 'zicht op inkomensverbetering'.

Tegemoetkoming maatschappelijke participatie:

- Verstrekking van de tegemoetkoming maatschappelijke participatie per persoon i.p.v. per leefsituatie, geeft gehuwden of samenwonenden ouderen individueel meer mogelijkheden om mee te doen aan culturele en/of maatschappelijke activiteiten. De hoogte van het bedrag wordt gelijkgetrokken met het bedrag dat voorheen op grond van de Regeling Meedoen. Deze beide maatregelen zorgen ervoor dat ouderen met een laag pensioen meer bestedingsruimte hebben voor het participeren in de samenleving. Dit draagt bij aan het voorkomen van stille armoede.

Verordening Maatschappelijke Participatie/verruiming doelgroep:

- Schuldenaren met een lopende schuldenregeling hebben te maken met maandelijks leefgeld dat soms lager is dan de bijstand. Als men een belastbaar inkomen heeft dat boven 110% bijstand ligt komt men niet in aanmerking voor de minimaregelingen, terwijl men vaak in armoede leeft. Door het openstellen van de minimaregelingen voor deze doelgroep wordt ervoor gezorgd dat met name kinderen in gezinnen met schulden worden ontzien.

Kindpakket:

- Volledig kindpakket van 0 tot 21 jaar i.s.m. het Landelijk Platform Kansen voor alle Kinderen betekent een verruiming van de regelingen voor een bredere doelgroep, waarbij de verstrekking in natura plaatsvindt. Hierdoor wordt doelmatige inzet van middelen gewaarborgd. Zo zullen leermiddelen via Stichting leergeld niet alleen verstrekt worden aan kinderen op het voortgezet onderwijs, ook kinderen op het basisonderwijs komen hiervoor in aanmerking. Binnen het kindpakket geldt de regeling van voorliggende voorziening, zodat aanvragen voor dezelfde kostensoort wordt voorkomen.
- De uitvoering van het kindpakket kan grotendeels door intermediairs (vergelijkbaar met de intermediairs van het Jeugdsportfonds) worden uitgevoerd. Dit betekent een versterking van het maatschappelijk voorveld en tegelijk een daling van de gemeentelijke administratieve lasten.
- Met het verbrede kindpakket wordt invulling gegeven aan de structurele gelden voor armoedebestrijding onder kinderen en sluit aan bij de landelijke ontwikkeling ten aanzien van de bestrijding van armoede onder kinderen.

Medische meerkosten:

- Door een regeling medische meerkosten zijn grondslag te laten vinden in de WMO, is er geen eis omtrent het inkomen. Zou de regeling vanuit de bijzondere bijstand worden opgesteld dan geldt altijd de eis van een laag inkomen en is het bereik van de doelgroep anders dan die vanuit het WMO perspectief. Door deze insteek te kiezen wordt tegemoetgekomen aan het advies van de Adviesraad Sociaal Domein.

Geraamde kosten:

Minimabeleid: € 213.500 + p.m.

Bijzondere bijstand: Huidige raming (€ 700.000)

Scenario 2:

Als scenario 1 EN een verhoging van de inkomensgrens naar 120% bijstandsnorm in de Verordening Maatschappelijke Participatie en de Verordening individuele inkomenstoeslag. Voor bijzondere bijstand op grond van 35 Participatiewet blijft de inkomensgrens 110% met de huidige staffelregeling.

Te treffen maatregelen:

- Als bij scenario 1; en
- Verruiming inkomensgrens van de Verordening Individuele Inkomenstoeslag naar 120% van de geldende bijstandsnorm.

Afgeraden wordt:

- De periode van een langdurig laag inkomen en de hoogte van de bedragen in de Verordening individuele inkomenstoeslag te wijzigen. In de Verordening is bepaald dat er sprake is van een langdurig laag inkomen als men 36 maanden achtereenvolgens van een inkomen van 110% bijstandsnorm heeft moeten rondkomen. Deze criteria sluiten aan op de voorheen gehanteerde criteria van de Verordening Langdurigheidstoeslag. De bedoeling van de inkomenstoeslag is om jaarlijks financiële ondersteuning te bieden zolang er geen zicht is op inkomensverbetering. Het college heeft in een regeling bepaald wanneer er geen zicht op inkomensverbetering is. Het gaat dan om personen die zijn aangewezen op uitkeringen op grond van WIA en Wajong. Bij het toekennen van deze uitkeringen is vastgesteld dat men geen arbeidscapaciteit heeft. Voorts is in de regeling bepaald dat gekeken moet worden naar de individuele omstandigheden van een persoon. De beoordeling van deze omstandigheden is maatwerk en kan per persoon verschillen. Er is in het huidige beleid geen sprake van categoriale uitsluiting.
- De inkomensgrens voor bijzondere bijstand op grond van artikel 35 Participatiewet te verruimen naar 120%. Bijzondere bijstand is bedoeld voor kosten die door bijzondere omstandigheden noodzakelijk zijn geworden. Derhalve is een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand te allen tijde een vangnet. Eerst moet een beroep worden gedaan op voorliggende voorzieningen. De minimaregelingen dienen als voorliggende voorziening. Verhoging van de inkomensgrens rekt het principe van vangnetregeling op en is om die reden niet wenselijk.

Verwachte effecten:

- Als in scenario 1, waarbij meer mensen in aanmerking kunnen komen voor de regelingen.
- Verruiming van de inkomensgrenzen geeft werkenden 'armen' ondersteuning en verkleint de armoedeval wanneer men vanuit een uitkeringssituatie weer gaat werken. Uit de Inkomenseffectrapportage blijkt dat een verruiming een positief effect heeft op de inkomenspositie.
- Afname van aanvragen om bijzondere bijstand omdat de voorliggende voorzieningen via de minimaregelingen zijn verruimd.

Geraamde kosten:

Minimabeleid: € 276.000 + p.m.

Bijzondere bijstand: Huidige raming (€ 700.000) + € 20.000 wijziging in de Verordening Individuele Inkomenstoeslag

Scenario 3:

Als scenario 2 EN een verhoging van de inkomensgrens naar 130% bijstandsnorm in de Verordening Maatschappelijke Participatie en de Verordening individuele inkomenstoelage. Voor bijzondere bijstand op grond van 35 Participatiewet blijft de inkomensgrens 110% met de huidige staffelregeling.

Te treffen maatregelen:

- Als in scenario 2.

Verwachte effecten:

- Als in scenario 2, waarbij meer mensen in aanmerking kunnen komen voor de regelingen.
- Uit de Inkomenseffectrapportage blijkt dat een verruiming van 110% van de geldende bijstandsnorm naar 130% van de geldende bijstandsnorm een vergelijkbaar positief effect heeft als een verruiming naar 120% van de geldende bijstandsnorm.
- Verhogen van de inkomensgrens naar 120% en 130% van de individuele inkomenstoelage heeft nauwelijks effect op de omvang van de doelgroep. Aangenomen wordt dat de uitbreiding van de doelgroep meer werkenden oplevert die niet in aanmerking kunnen komen voor individuele inkomenstoelage, maar wel weer voor de tegemoetkoming arbeidsparticipatie.
- De doelgroep voor de gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering wordt verruimd.

Geraamde kosten:

Minimabeleid: € 385.000 + p.m.

Bijzondere bijstand: Huidige raming (€ 700.000) + € 55.000 verruiming inkomensgrens voor de Verordening Individuele Inkomenstoelage en de collectieve ziektekostenverzekering.

4. Advies van het college

Kies voor de doorontwikkeling van het minimabeleid volgens scenario 2.

Op basis van de conclusies van de Armoede-index en de Inkomenseffectrapportage lijken de huidige regelingen een voldoende voorzieningenpakket te zijn voor de minima. Echter, de uitgaveontwikkeling laat zien dat het gebruik van de regelingen, m.u.v. de regeling voor het sportfonds, helaas behoorlijk achterblijft bij de verwachtingen. De oorzaak hiervan is niet eenduidig vast te stellen. Het is een samenloop van verschillende oorzaken. De nieuwe regeling is per 1 januari 2017 in werking getreden, waardoor de regeling nog relatief nieuw en onbekend is. Daarnaast blijkt in de uitvoering dat de regeling op onderdelen niet geheel duidelijk is waardoor zowel aanvragen als de afhandeling ervan niet tot een toekenning leiden. Zo lijkt de tegemoetkoming arbeidsparticipatie alleen bedoeld te zijn als er sprake is van arbeid, terwijl de tegemoetkoming juist ook bedoeld is voor allerlei activiteiten die kunnen bijdragen aan het (weer) actief worden in de samenleving. Het kan gaan om een abonnement op een krant, lidmaatschap van de bibliotheek, sportvereniging of andere vereniging. In zowel de Verordening als in de beleidsregel moet dit duidelijker weergegeven worden. Ook de beoogde wisselwerking tussen de individuele inkomenstoelage en de tegemoetkoming arbeidsparticipatie komt niet goed uit de verf, doordat onvoldoende rekening is gehouden met de referteperiode van de individuele inkomenstoelage. Eveneens blijft het aantal toekenning voor schoolkosten en tegemoetkoming aanschaf PC achter. Dit is niet direct verklaarbaar, omdat deze regeling ook voor 2015 bestond. Om voornoemde aspecten beter te kunnen ondervangen is het zeer wenselijk dat de regelingen worden aangepast en verduidelijkt.

Met de technische wijzigingen, verruiming van doelgroepen en verhogingen van tegemoetkomingen in de regelingen verwachten wij een betere werking, zodat op dit onderdeel het bereik van de regelingen wordt vergroot.

Wij achten het zeer wenselijk om het kindpakket uit te breiden en te gaan samenwerken met het Landelijk Platform Kansen voor alle Kinderen. Door de samenwerking met Stichting Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds en de samenwerking met Nationaal Fonds Kinderhulp met betrekking tot de besteding armoedegelden van 2017 hebben wij reeds een eerste stap gezet. Juist deze maatregel zal bijdragen aan het bestrijden van armoede bij gezinnen met lage inkomens. Het laten opgroeien van kinderen kost veel geld en juist deze tegemoetkomingen helpen deze gezinnen en zorgen ervoor dat kinderen mee kunnen doen met school-, sport- en culturele activiteiten. De regelingen zullen grotendeels met behulp van intermediairs die midden in de samenleving worden uitgevoerd. De verwachting is dat hierdoor het bereik vergelijkbaar zal worden met het bereik van de sport- en cultuurregeling.

Voorts achten wij het wenselijk om de doelgroep van het minimabeleid te verbreden naar inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Door deze maatregel wordt met name de groep werkende armen bereikt. Uit landelijke onderzoeken blijkt dat juist deze groep, met name de gezinnen met kinderen, gebaat zou zijn met toegankelijkheid tot minimaregelingen. Tegelijkertijd ondersteunt het mensen die vanuit een niet-werkende situatie naar een werksituatie gaan waardoor er een inkomensverbetering plaatsvindt, zonder dat men daardoor meteen geen aanspraak meer kan maken op de minimaregelingen. Het verkleint de armoedeval en geeft mensen een steuntje in de rug. Gemeenten hebben beleidsvrijheid omtrent de keuze van de hoogte van de inkomensgrens. Gemeenten om ons heen hanteren verschillende inkomensgrenzen: Gouda hanteert 120%, Waddinxveen 130%, de IJsselgemeenten 110%, Bodegraven-Reeuwijk 130%.

Een belangrijk onderdeel van de regelingen is de bekendheid ervan onder de doelgroep. Hierop willen wij ons gaan focussen de komende jaren. Via de Kadernota 2018 heeft uw raad budget beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een strategische communicatieplan. Parallel aan deze planvorming zullen wij concrete acties ondernemen om het bereik van de regelingen te vergroten tot gemiddeld 35% van de doelgroep.

De ramingen per scenario zijn gebaseerd op een aantal maatregelen. Andere keuzes in het maatregelenpakket leiden tot andere ramingen per scenario.

Bijlage 1 – Brief van de Adviesraad Sociaal Domein

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard
T.a.v. mw. K. Lambregtse
Postbus 51
2820 AB Stoltwijk

Datum: 13 juli 2017
Onderwerp: Reactie op 'Armoede Index Krimpenerwaard' en 'Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017'

Geacht College,

Naar aanleiding van het verzoek op 20 juni jl. per e-mail om te reageren op de 'Armoede Index Krimpenerwaard' en de 'Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017', stuur ik u hierbij de reactie van de Adviesraad. Op 5 juli jl. hebben de heer Piepers van het onderzoeksbureau KWIZ en mevrouw Lambregtse de rapportages toegelicht en is de Adviesraad in de gelegenheid geweest om vragen te stellen.

De Adviesraad heeft kennis genomen van de conclusie en aanbevelingen en onderschrijft deze. De cijfers komen overeen met de signalen die de leden ter ore komen.

Het viel de Adviesraad op dat één kwetsbare groep, die in de gemeente Krimpenerwaard onder de afdeling Sociale Zaken valt, niet genoemd wordt in de rapportages. Het betreft hier een deel van de chronisch zieken en gehandicapten die voor 1 januari 2015 in aanmerking kwamen voor toeslagen volgens de WTCG en de CER. Speciaal het gedeelte hiervan wat in WLZ gefinancierde instellingen verblijft, zoals gehandicapten die in speciale 24-uurs verblijfsvoorzieningen wonen als ouderen die in verpleeghuizen zijn opgenomen. Een (groot) deel van deze specifieke doelgroep wordt door de collectieve ziektekostenverzekering die de gemeente aanbiedt niet geholpen omdat zij via de zorgaanbieder al heel vaak een goedkope ziektekostenpolis hebben kunnen afsluiten en/of, en dat geldt vooral voor gehandicapten, geen of weinig eigen risico betalen.

In de regionale en gemeentelijke beleidsplannen "Lokale Maatwerkvoorzieningen Inkomenssteun Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)" en "Compensatie eigen risico (CER)", vastgesteld op 22-01-2014 - Kademota "Decentralisaties sociaal domein Krimpenerwaard" vastgesteld op 19-07-2014, zijn weliswaar uitgangspunten opgenomen om chronisch zieken en gehandicapten te compenseren, maar de eerder genoemde doelgroep is hiervoor niet of slechts gedeeltelijk gecompenseerd.

De Adviesraad dringt er op aan om ook deze doelgroep op een vergelijkbare manier in kaart te brengen. Zodat zodra er beleid geformuleerd dient te worden deze groep niet tussen wal en schip valt.

Mocht het bovenstaande om een mondelinge toelichting vragen dan is de Adviesraad graag bereid met u hierover, voorafgaand aan de beantwoording, van gedachten te wisselen en met u in gesprek te gaan. Contact met de Adviesraad verloopt via mevrouw E. Donker (adviesraadsociaaldomein@krimpenerwaard.nl).

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard,

J.W.A. van Riet, Voorzitter

Bijlage 2 – Brief van de Cliëntenraad

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard
T.a.v. mw. K. Lambregtse, afdeling Sociale Zaken
Postbus 51
2820 AB Stolwijk

Datum: 28 augustus 2017
Onderwerp: Reactie en aanbevelingen op 'Armoede Index Krimpenerwaard' en 'Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017'
Bijlage: Toelichting op reactie en aanbevelingen

Geacht College,

Naar aanleiding van het verzoek op 20 juni jl. per e-mail om te reageren op de 'Armoede Index Krimpenerwaard' en de 'Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017', stuur ik u hierbij de reactie en aanbevelingen van de Cliëntenraad. Tijdens de vergadering op 29 juni jl. heeft mevrouw Lambregtse de rapportages toegelicht en is de Cliëntenraad in de gelegenheid geweest om vragen te stellen. Als bijlage is een uitgebreide toelichting op onze reactie en aanbevelingen toegevoegd.

De Cliëntenraad is het voor het grootste gedeelte eens met de conclusies en aanbevelingen van KWIZ B.V., maar wil er een aantal kanttekeningen en aanbevelingen aan toevoegen:

1. In de armoede index is het bereik aan het gebruik gekoppeld. Het aantal aanvragen en afwijzingen worden hier helaas buiten beschouwing gelaten terwijl dezen juist een beter inzicht kunnen geven in het geheel.
2. De individuele inkomens toeslag is een belangrijk instrument en dient een zo groot mogelijke groep te bereiken. Dit kan door de gehanteerde normen/het criteria en de definities te verruimen. Graag willen wij u wijzen op een belangrijke uitspraak van de Rechtbank Amsterdam, d.d. 5 april 2017, betreffende een beroep tegen een afwijzing aanvraag individuele inkomens toeslag en het besluit op het bezwaar, door de gemeente Amsterdam. De rechtbank heeft het beroep gegrond verklaard. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2017:3577>
3. De Cliëntenraad maakt zich sterk voor het behoud en eventuele verruiming van de lokale minimaregelingen, evenals de kwijtscheldingen van lokale heffingen. De zuiveringsheffing van het Hoogheemraadschap is immers, per 1 januari 2017, al afgeschaft. Aangezien er nu een grote groep mensen niet in aanmerking komen voor kwijtscheldingen, raden wij een verhoging, van de inkomensgrens, voor kwijtscheldingen aan. Om het bereik van de bestaande doelgroepen te vergroten kan het open stellen van de twee nieuwe regelingen uitkomst bieden. Daarbij bevelen wij ook een terugkeer van de regeling duurzame gebruiksgoederen aan.
4. Armoedeval komt meermaals aan bod in de rapportages. Dit verdient een belangrijk aandachtspunt te zijn voor de toekomst zodat zowel arbeid als sparen lonen.

5. De Cliëntenraad maakt zich zorgen over de mogelijkheid dat niet iedereen onder een bepaalde inkomensgrens daadwerkelijk in staat zal zijn tot het overgaan tot reserveringsuitgaven, ondanks dat dit wel een aanname is. Wij waarschuwen voor een te grote druk op reserves van minima.

6. Het begrip minima bestaat uit bijzonder diverse groepen. Voor de toekomst is het van belang dat alle mogelijke groepen in beeld blijven en bereikt worden.

Mocht het bovenstaande om een mondelinge toelichting vragen dan is de Cliëntenraad graag bereid met u hierover, vooraf aan de beantwoording, van gedachten te wisselen en met u in gesprek te gaan. Contact met de Cliëntenraad verloopt via mevrouw E. Donker (clienraad@krimpenerwaard.nl).

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Cliëntenraad Sociale Zaken Krimpenerwaard,

Mw. A. Kraaijenbos, voorzitter

Bijlage Toelichting op reactie en aanbevelingen op 'Armoede Index Krimpenerwaard' en 'Inkomens Effect Rapportage gemeente Krimpenerwaard 2017'

In 2016 hebben 95 personen minder een individuele inkomensvoet ontvangen ten opzichte van 2015. De cliëntenraad weet (nog) niet hoeveel aanvragen er totaal in 2016 ingediend zijn.

In de armoede index staat: "De individuele inkomensvoet had in 2016 een bereik van 122, op een doelgroep van 561. De kosten voor de Gemeente bedragen € 54.054,00. Het bereik is met 22% erg laag. Bij andere gemeenten met een referentieperiode van 3 jaar zien we meestal een bereik van 50 a 60%."

In het dashboard sociale zaken 2^e kwartaal 2016 staat dat er 387 aanvragen individuele inkomensvoet ingediend zijn in 2015. Van de 387 aanvragen zijn er 217 goedgekeurd in 2015. De kosten voor de Gemeente bedroeg € 101.467,00.

In de beleidsregels individuele inkomensvoet ontbreekt op het moment een correcte definitie van het concept zicht op inkomensverbetering. In de huidige beleidsregels wordt zicht op inkomensverbetering getoetst op wat het NIET is, derhalve wordt enkel gedefinieerd welke cliënten GEEN zicht op inkomensverbetering hebben. Dit laat een ongedefinieerd en derhalve te ambitieus restant over van degenen die wel zicht op inkomensverbetering zouden hebben. Dit betekent een gebrek aan maatwerk omdat een ieder, die niet in de vooropgestelde categorieën valt, per definitie is uitgesloten; de werkelijke situatie verschilt per klant. Derhalve is de aanbeveling om de definitie van zicht hebben op inkomens helder en duidelijk te definiëren, zodat alle verwarring bij de uitvoering wordt weggenomen en wellicht een bredere groep door deze voet wordt bereikt.

Op 5 april 2017 heeft de rechtbank Amsterdam, een belangrijke uitspraak gedaan betreffende een beroep tegen een afwijzing aanvraag individuele inkomensvoet en het besluit op het bezwaar, door de gemeente Amsterdam. De rechtbank heeft het beroep gegrond verklaard en het bestreden besluit vernietigd.

Zie: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2017:3577>

Inhoudsindicatie: Verordening Individuele inkomensvoet Participatiewet van de gemeente Amsterdam wijst categorische doelgroepen aan, waardoor anderen worden uitgesloten. Dit is in strijd met artikel 36 van de Participatiewet. Rechtbank acht de verordening onverbindend.

Personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen kwamen en komen, wettelijk gezien, niet in aanmerking voor de voet omdat deze groep zicht heeft op inkomensverbetering. De gemeente Krimpenerwaard heeft in de beleidsregels vijf (categorische) doelgroepen opgenomen die, volgens het College geen zicht heeft op inkomensverbetering. In de toelichting, van de Verordening Individuele Inkomensvoet Gemeente Krimpenerwaard 2017, wordt een van deze vijf doelgroepen genoemd.

In de toelichting staat ook vermeld: "Wie op een datum gelegen voor 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidsvoet, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening."

Deze doelgroep staat (nog) niet duidelijk aangegeven in de beleidsregels.

Kluwerschulink meldt hierover het volgende:

Artikel 78z lid 3 Participatiewet Overgangsrecht met betrekking tot een aanvraag op grond van de WWB. Op een WWB-aanvraag ingediend vóór 1 januari 2015 en waarop vóór 1 januari 2015 nog geen besluit is genomen, wordt beslist met toepassing van de Participatiewet.

1. Met betrekking tot de periode vóór 1 januari 2015 geldt - op grond van het rechtszekerheidsbeginsel - dat de beslissing van het college op grond van de Participatiewet voor belanghebbenden materieel niet ongunstiger mag uitpakken dan wanneer was beslist op grond van de WWB.

2. Mogelijk is ook ander overgangsrecht op een belanghebbende van toepassing als deze uiterlijk op 31 december 2014 recht heeft op bijstand. Hij hoort dan immers tot het zittend bestand.

Zie: http://pdf.kluwerschulink.nl/Pw_Schema_Overgangsrecht_Overzicht.pdf

Sociaal Verhaal, die gratis helpt met juridisch advies, bevestigt dat het recht op individuele inkomensvoet, voor deze groep, niet is opgehouden na 2015.

De regeling meedoen en duurzame gebruiksgoederen waren opengesteld voor iedere bijstandgerechtigde. De maatschappelijke participatie regeling is slechts voor een bepaalde (categoriale) doelgroep beschikbaar. De tegemoetkoming arbeidsparticipatie regeling biedt, gezien de specifieke voorwaarden, mogelijk niet voldoende om zelfontplooiing op andere gebieden te realiseren.

Het verhogen van de inkomensgrens is in principe een goede aanbeveling, voor nieuwe doelgroepen. Om het bereik, van de bestaande doelgroepen, te vergroten, wordt het open stellen van de maatschappelijk participatie regeling en tegemoetkoming arbeidsparticipatie regeling aanbevolen.

In tabel 1.1.1, van de effectrapportage, staat een overzicht van de mogelijke kwijtscheldingen van lokale heffingen. Hoewel hier in 2016 nog sprake was, is dit geen garantie voor de toekomst.

Per 01-01-2017 is de mogelijkheid tot kwijtschelding van de zuiveringheffing al afgeschaft.

De inkomensgrens die de gemeente hier hanteert (tot 100% Wsm of uitsluitend AOW-inkomen) geeft aan dat een heel grote groep alsnog niet in aanmerking komt. Een verhoging van de inkomensgrens raden wij aan.

Tegemoetkoming computerkosten.

Nu de gemeente de aanvraag Bijzondere Bijstand al dan niet ten goede wil digitaliseren, dient deze regeling tegen het licht gehouden te worden. Er wordt steeds meer gevraagd van de burger en ook zijn er bijvoorbeeld basisscholen waar kinderen les krijgen in coderen. Andere scholen verplichten het gebruik van een ipad tijdens de lessen. Uitbreiding van de regeling en uitgave mogelijkheden is raadzaam. Een computer toevoegen aan de lijst duurzame gebruiksgoederen is ook een optie, indien de gemeente hier een gemeentelijke regeling van maakt.

1.2.1. Inkomsten

KWIZ gaat hier uit van de goedkoopste collectieve zorgverzekering. Veel mensen hebben echter hogere zorgkosten en een hogere verzekering. Indien hier een verschil zit van €20,00 p.p. naar boven, dan kan er al een aanzienlijk verschil optreden onder de streep.

1.2.2. Uitgaven

Door het wegvallen van de mogelijkheid tot kwijtschelding zuiveringheffing is er in 2017

een uitgavenpost bijgekomen. Voor een eenpersoonshuishouden is dit circa €53,00 per jaar en voor meerpersoon huishoudens circa € 160,00. De afvalstoffenheffing kent een gedeeltelijke vrijstelling van het aantal ledigingen en kan bij een overschrijding ook een kostenpost opleveren.

Ook is het belangrijk om het proces te zien dat gaande is. In 2015 diende de waterschapsbelasting voor 31 augustus 2015 betaald te worden, in 2016 voor 31 juni en in 2017 voor 20 april.

Bij de afvalstoffenheffing zijn de kosten voor de lediging van een grijze afvalbak van 240 liter, voor restafval, gestegen van € 4,96 naar € 6,75. Dit is in absolute termen een stijging van € 1,79 of in relatieve termen één van circa 36%. Deze toenemende kostendruk kan indirect leiden tot nog meer kosten door pogingen deze te vermijden. Zo meldde TV Gelderland op 30 maart 2017 dat in Lochem 730 adressen sinds 2013 nog nooit een grijze container aan de weg hebben gezet. Vorig jaar betrof het 1264 huishoudens. Uitgaande van de waarschijnlijkheid dat dit illegaal gestort wordt, leidt dit wederom tot een stijging van de afvalstoffenheffing om de kosten voor het schoonmaken te dekken.

De inkomenseffecten

Er wordt gesteld dat de meeste huishoudens er wel op vooruit gaan maar "bijna geen enkele groep er evenredig op vooruit gaat." De vraag is of de gemeente dit ziet als het gewenste effect of dat er ruimte voor verbetering mogelijk is binnen het beleid.

"Het gemeentelijk beleid is voornamelijk gericht op maatschappelijke participatie van huishoudens met kinderen." De meetbaarheid van maatschappelijke participatie is minder eenvoudig dan simpelweg bijvoorbeeld meetbaar inkomen.

Is het mogelijk om een tamelijk subjectief begrip als maatschappelijke participatie daadwerkelijk goed in kaart te brengen en waarom is het in het bijzonder voor deze groep belangrijk?

In de laatste twee alinea's van 2.4 is bij bepaalde groepen duidelijk sprake van de zogenaamde armoedeval. Door een inkomen boven een bepaald percentage hebben deze groepen hogere lasten door geen gebruik te kunnen maken van kwijtscheldingen of regelingen. Dit verdient extra aandacht.

Conclusies en aanbevelingen

"Deze gezinnen verdienen [...] extra aandacht om te voorkomen dat zij in de schulden komen."

Belangrijk is om te bepalen of de gemeente van plan is daadwerkelijk te komen met manieren om het risico van de armoedeval bij dezen en andere groepen te verkleinen.

Het geven van publiciteit aan regelingen en actief naar buiten te treden met deze is een goed streven. Wel moet men er zorg voor dragen dat alle groepen bereikt worden. Er zouden bijvoorbeeld mensen kunnen zijn die nog niet in kaart zijn gebracht door de gemeente of welzijnsinstellingen. Ook deze dienen op hun recht gewezen te worden. Ook moet de gemeente zorgen dat er niet alsnog kunstmatige drempels zijn, bijvoorbeeld moeilijk taalgebruik op formulieren of bepaalde aanvragen alleen digitaal te kunnen doen. Dit laatste bleek namelijk mogelijk uit een bericht in het Kontakt van 9 mei 2017 over het digitaal aanvragen van Bijzondere Bijstand.

Bijlage 1 Inkomenseffect tabellen

De kosten collectieve zorgverzekering en overige verzekeringen vallen doorgaans hoger uit dan staat aangegeven. Dit geldt ook voor de vasten lasten post: gas, water, elektra.

Naar aanleiding van de tabellen B1. 1 tot en met B1.6 in de effectrapportage valt op dat de berekening uitgaat van een rooskleurig gemiddelde. Er zijn bij een gemiddelde altijd uitschieters naar beide kanten van het spectrum en zeker aan de klanten die te maken hebben met hogere huren of medische meerkosten wordt naar aanleiding van deze tabellen geen aandacht besteed. Ook houdt de noemer reserveringskosten, waarvoor maandelijks een bedrag opzij dient te worden gezet, geen rekening met een mogelijke uitgavenpiek, zoals een kapotte auto, gesneuvelde laptop of bijvoorbeeld onvermijdelijke tandartskosten.

Om een uitgavenpiek te ondervangen wordt nu middels gemeentelijk beleid verwezen naar de bijzondere bijstand. Echter is het zo dat de bijzondere bijstand bij uitstek dit soort kosten juist niet ondervangt, omdat hiervoor wordt gesteld dat er gereserveerd voor dient te worden. In zo'n geval is de klant altijd op eigen spaargeld aangewezen.

Dit is opmerkelijk omdat na aftrek van vrije uitgaven een aantal tabellen zelfs een negatief bedrag laten zien in de eindberekening, zelfs meer dan honderd euro op maandbasis. Dit betekent dat eventueel spaargeld wordt aangewend om een maandelijks tekort in uitgaven te compenseren en dit proces herhaalt zich maandelijks. Er zijn dus klanten die nooit de mogelijkheid zullen hebben om te sparen, temeer omdat rood staan op zichzelf al leidt tot meer tekorten. Indien er in het begin al geen spaargeld aanwezig is ontstaat er direct een tekort, met een (mogelijke) schuld tot gevolg.

Hier is dus sprake van financiële attritie - het geleidelijk minder en minder worden van monetaire middelen om uitgavenpieken te kunnen ondervangen zonder te lenen van derden. In de praktijk is de compensatie voor bovenstaande middelen en de categoriale bijstand chronisch zieken door het gemeentelijk beleid en de participatiewet geschrapt. Verscheidene instanties hebben al laten weten de kwijtscheldingsmogelijkheid in zijn geheel te willen schrappen. Dat terwijl er door het gemeentelijk beleid nog steeds vanuit gegaan wordt dat mensen voldoende spaarmogelijkheid hebben.

De werkelijkheid is voor veel mensen echter anders. De bijstand is niet bedoeld voor langdurig verblijf, maar dit is voor veel mensen echter wel de realiteit waar ze mee te maken hebben. Het is dan ook aan te raden dat de gemeente bij het vaststellen van haar minimabeleid en armoedebestrijding rekening houdt met die mensen die geen mogelijkheid zien tot reserveren, vanuit de norm, middels het in stand houden van Regeling Duurzame Gebruiksgoederen, een ruimhartiger bijzondere bijstandsbeleid waarin maatwerk geleverd wordt en wordt gekeken naar de individuele omstandigheden waarin een cliënt verkeert, een bredere toekenning van individuele inkomens toeslag en een extra jaarlijkse compensatie voor in het bijzonder alleenstaanden, meerpersoonshuishoudens zonder kinderen en chronisch zieken.

Bijlage 3 – Aandeel huishoudtypes naar inkomensgrens

Aantal huishoudens en huishoudgrootte per inkomensgroep*

Inkomen	Aantal huishoudens	Aantal personen (x gem. huishoudgrootte van 2,4)
Tot 100% wsm**	1.180	2.832
100% tot 110% wsm	1.330 **	3.192
110% tot 120% wsm	1.650	3.960
120% tot 130% wsm	1.980	4.752

*Bron: Armoede-index gemeente Krimpenerwaard 2016

** wsm: wettelijke sociaal minimum is gelijk aan bijstandsnorm

Type huishoudens per inkomensgroep*

Type Huishoudens	Aandeel huishoudens met inkomen tot 110% wsm	Aantal huishoudens met inkomen tot 110% wsm	Aantal huishoudens met inkomen tot 120% wsm **	Aantal huishoudens met inkomen tot 130% wsm
Alleenstaand	54%	718	891	1.069
Alleenstaand met kinderen	17%	226	280	336
Meerpersoons met kinderen	10%	133	165	198
Meerpersoons zonder kinderen	19%	253	313	376

* Bron: Armoede-index gemeente Krimpenerwaard 2016.

** Om een schatting te kunnen maken van de huishoudtypes met een inkomen tot 120% wsm en 130% wsm zijn dezelfde percentages toegepast.

Inkomensbron minima per inkomensgroep *

Inkomensbron	Aandeel huishoudens met inkomen tot 110% wsm	Aantal huishoudens met inkomen tot 110% wsm	Aantal huishoudens met inkomen tot 120% wsm **	Aantal huishoudens met inkomen tot 130% wsm
Bijstand	46%	610	759	911
AOW inkomen (incl. aanvullende bijstand)	30%	399	495	594
Ander inkomen	24%	325	396	475

* Bron: Armoede-index gemeente Krimpenerwaard 2016.

** Om een schatting te kunnen maken van de huishoudtypes met een inkomen tot 120% wsm en 130% wsm zijn dezelfde percentages toegepast.

Bijlage 4 – Berekening per scenario

Scenario 1 – inkomensgrens 110% bijstandsnorm				
	Omvang doelgroep ¹	Verwacht bereik	Raming Kosten	Dekking
a. Verhoog het bedrag van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar € 250,-	² 395 huishoudens ³	35%	€ 52.000	€ 320.116,- (minimabeleid)
b. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar niet-werkenden die niet voldoen aan de referteperiode van de individuele inkomens toeslag en geen zicht op inkomensverbetering binnen een jaar hebben.	p.m	p.m	p.m.	€ 320.116,- (minimabeleid),
c. Verstrek de tegemoetkoming maatschappelijke participatie per persoon (verstrekking is dan analoog aan de tegemoetkoming arbeidsparticipatie).	395 huishoudens ⁴	25%	€ 20.000	€ 6.000,- uit armoedegelden ouderen en 320.116,- minimabeleid
d. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming maatschappelijke participatie naar werkenden en werkzoekenden en stel de tegemoetkoming op een vast bedrag (132,-) per persoon	1.330 huishoudens	35%	€ 92.000 ⁵ Deze maatregel wordt afgeraden.	€ 320.116,- (minimabeleid)
e. Ontwikkelen kindpakket (inkomensgrens 110%):				
- Sport- en cultuur voor kinderen 4-18 jaar via Stichting Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds) (bestaande tegemoetkoming): Uitvoeringskosten € 42,- per aanvraag	530 kinderen	Sport: 35% Cultuur: 15%	€ 42.000,- € 36.000,-	
- Schoolkosten en kosten overige leermiddelen (waaronder PC) voor kinderen van 4-18 jaar, via Stichting Leergeld (bestaande tegemoetkoming: wordt uitgebreid naar doelgroep basisschool)	530 kinderen	40%	€ 11.500 € 30.000,-	
- Kinderverjaardagen voor kinderen 4-12 jaar, via Stichting Jarige Job (bestaande landelijke regeling, die gemeente actief gaat promoten en opneemt in nieuwe regeling)	350 kinderen	20%	€ 10.000,-	
- Ondersteuning meedoen voor kinderen 0-21 jaar (Nationaal Fonds Kinderhulp) (bestaande landelijke regeling, die gemeente actief gaat promoten en opneemt in nieuwe regeling)	900 kinderen	15%	€ 10.000,-	
- Ondersteuning jonge gezinnen bij				€ 176.000 armoedegelden en € 320.116,- minimabeleid

¹ Gebaseerd op de uitkomsten van de Armoede-Index gemeente Krimpenerwaard, april 2017 uitgevoerd door KWIZ BV.

² De Armoedeindex geeft aan dat 70% van de minimahuishoudens met inkomen tot 110 % wsm in aanmerking kan komen voor individuele inkomens toeslag. De aanname is dat de overige 30% (395 huishoudens), in aanmerking komt voor een tegemoetkoming arbeidsparticipatie.

³ De Tegemoetkoming arbeidsparticipatie wordt verstrekt per persoon, de hoogte van de tegemoetkoming maatschappelijke participatie hangt af van de gezinssamenstelling: alleenstaand of echtpaar. In de berekening is geprobeerd hiermee rekening te houden (aantal huishoudens*1,5).

⁴ De Tegemoetkoming maatschappelijke participatie hangt af van de gezinssamenstelling: alleenstaand of echtpaar. In de berekening is getracht hiermee rekening te houden (Huishoudens *1,5).

⁵ Het bedrag voor tegemoetkoming maatschappelijke participatie is afhankelijk van samenstelling van het huishouden (alleenstaand of echtpaar). In de berekening is uitgegaan van verstrekking per persoon (huishoudens* 1,5).

geboorte eerste kind via Stichting Babyspullen) (bestaande landelijke regeling, die gemeente actief gaat promoten en opneemt in nieuwe regeling)	30 baby's	50%	€ 2.000,-	
f. Verruiming sport- en cultuur met 2 aanvragen per kind per jaar (inkomensgrens 110%)	530 kinderen	Sport: 60% ⁶ Cultuur: 30%	€ 72.000,- € 72.000,- Deze maatregel wordt afgeraden.	€ 176.000 armoedegelden
g. Collectieve ziektekostenverzekering	1650	25%	€ 155.000	€ 706.390 Bijzondere bijstand

Scenario 2 – inkomensgrens 120% bijstand				
	Omvang doelgroep ⁷	Verwacht bereik	Raming Kosten	Dekking
a. Verhoog de inkomensgrens van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar 120% bijstandsnorm (hoogte tegemoetkoming blijft 157,-)	660 huishoudens ⁸	35%	€ 54.000	€ 320.116,- (minimabeleid),
b. Verhoog de inkomensgrens van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar 120% bijstandsnorm (hoogte tegemoetkoming 250,-)	660 huishoudens ⁹	35%	€ 86.000 (deze maatregel wordt aanbevolen ipv maatregel a)	€ 320.116,- (minimabeleid),
c. Verstrek de tegemoetkoming maatschappelijke participatie per persoon (verstrekking is dan analoog aan de tegemoetkoming arbeidsparticipatie).	495 huishoudens ¹⁰	25%	€ 24.000	€ 6.000,- uit armoedegelden ouderen en 320.116,- minimabeleid
d. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar niet-werkenden die niet voldoen aan de referentieperiode van de individuele inkomenstoelag en geen zicht op inkomensverbetering binnen een jaar hebben.	p.m.	p.m.	p.m.	€ 320.116,- (minimabeleid),
e. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming maatschappelijke participatie naar werkenden en werkzoekenden.	1650 huishoudens	35%	€ 114.000 Deze maatregel wordt afgeraden (zie scenario 1)	€ 320.116,- (minimabeleid)
f. Verhoog de inkomensgrens van de individuele inkomenstoelag naar 120%.	693 huishoudens ¹¹	25%	€ 86.000	€ 706.390,- Bijzondere bijstand

⁶ Bereik van de sport en cultuur is nu 30% respectievelijk 15%. Als deze groep een tweede sport of cultuuractiviteit gaat doen betekent dat een verdubbeling van het bereik.

⁷ Gebaseerd op de uitkomsten van de Armoede-Index gemeente Krimpenerwaard, april 2017 uitgevoerd door KWIZ BV.

⁸ Aanname: 40% van de huishoudens heeft recht op tegemoetkoming arbeidsparticipatie

⁹ Aanname: 40% van de huishoudens heeft recht op tegemoetkoming arbeidsparticipatie

¹⁰ De Tegemoetkoming maatschappelijke participatie hangt af van de gezinssamenstelling: alleenstaand of echtpaar. In de berekening is getracht hiermee rekening te houden (Huishoudens *1,5).

¹¹ 60% van huishoudens komt in aanmerking voor individuele inkomenstoelag. Aanname: 70% daarvan voldoet aan de eis dat er 3 jaar sprake moet zijn van een minimumniveau. De verwachting is dat in deze doelgroep meer werkenden zijn die beroep kunnen doen op de tegemoetkoming arbeidsparticipatie

g. Verhoog de inkomensgrens van het kindpakket naar 120%				
Sport en cultuur	650 kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar (sport en cultuur)	Sport: 35% Cultuur: 15%	€ 51.000,- € 43.000,- € 13.500,-	€ 176.000 armoedegelden
Uitvoeringskosten € 42 per aanvraag				
Schoolkosten	650 kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar (schoolkosten)	40%	€ 32.000,-	
Verjaardagen	450 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar (verjaardagen)	20%	€ 13.000,-	
Fonds Kinderhulp	1000 kinderen en jong -volwassenen in de leeftijd van 0 tot 21 jaar (meedoen)	15%	€ 11.000,-	
Babypakket	50 baby's	50%	€ 2.500,-	
h. Verruiming sport- en cultuur met 2 aanvragen per kind per jaar	650 kinderen	Sport: 60% ¹² Cultuur: 30%	€ 88.000,- € 88.000,- Deze maatregel wordt afgeraden (zie scenario 1)	€ 176.000 armoedegelden
i. Collectieve ziektekostenverzekering	1650	25%	€ 155.000	€ 706.390 Bijzondere bijstand

Scenario 3 – inkomensgrens 130% bijstandsnorm				
	Omvang doelgroep ¹³	Verwacht bereik	Raming Kosten	Dekking
a. Verhoog de inkomensgrens van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar 130% bijstandsnorm (hoogte tegemoetkoming blijft 157,-)	1188 huishoudens ¹⁴	35%	€ 98.000	€ 320.116,- (minimabeleid),
b. Verhoog de inkomensgrens van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar 130% bijstandsnorm (hoogte tegemoetkoming 250,-)	1188 huishoudens ¹⁵	35%	€ 156.000 (deze maatregel wordt aanbevolen ipv maatregel a)	€ 320.116,- (minimabeleid),
c. Verstrek de tegemoetkoming	594 huishoudens ¹⁶	25%	€ 29.000	€ 6.000,- uit

¹² Bereik van de sport en cultuur is nu 30% respectievelijk 15%. Als deze groep een tweede sport of cultuuractiviteit gaat doen betekent dat een verdubbeling van het bereik.

¹³ Gebaseerd op de uitkomsten van de Armoede-Index gemeente Krimpenerwaard, april 2017 uitgevoerd door KWIZ BV.

¹⁴ Aanname: 50% van de huishoudens heeft recht op arbeidsparticipatie.

¹⁵ Aanname: 50% van de huishoudens heeft recht op arbeidsparticipatie.

¹⁶ De Tegemoetkoming maatschappelijke participatie hangt af van de gezinssamenstelling: alleenstaand of echtpaar. In de berekening is getracht hiermee rekening te houden (Huishoudens *1,5).

maatschappelijke participatie per persoon (verstrekking is dan analoog aan de tegemoetkoming arbeidsparticipatie).				armoedegelden ouderen en 320.116,- minimabeleid
d. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming arbeidsparticipatie naar niet-werkenden die niet voldoen aan de referteperiode van de individuele inkomenstoelag en geen zicht op inkomensverbetering binnen een jaar hebben.	p.m.	p.m.	p.m.	€ 320.116,- (minimabeleid),
e. Verruim de doelgroep van de tegemoetkoming maatschappelijke participatie naar werkenden en werkzoekenden en verhoog de inkomensgrens naar 130% (analoog aan de tegemoetkoming arbeidsparticipatie).	1980 huishoudens	35%	€ 137.000 Deze maatregel wordt afgeraden (zie scenario 1)	€ 320.116,- (minimabeleid)
f. Verhoog de inkomensgrens van de individuele inkomenstoelag naar 130%.	693 huishoudens ¹⁷	25%	€ 86.000	€ 706.390,- Bijzondere bijstand
g. Verhoog de inkomensgrens van het kindpakket naar 130%				
Sport en cultuur	780 kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar (sport en cultuur)	Sport: 35% Cultuur: 15%	€ 61.000,- € 52.000,- € 16.000,-	€ 176.000 armoedegelden en € 320.116,- minimabeleid
Uitvoeringskosten: € 42,- per aanvraag				
Schoolkosten	780 kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar (schoolkosten)	40%	€ 39.000,-	
Verjaardagen	580 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar (verjaardagen)	20%	€ 15.000,-	
Fonds Kinderhulp	1200 kinderen en jongvolwassenen in de leeftijd van 0 tot 21 jaar (meedoen)	15%	€ 13.000,-	
Babypakket	70 baby's	50%	€ 3.500,-	
h. Verruiming sport- en cultuur met 2 aanvragen per kind per jaar	780 kinderen	Sport: 60% ¹⁸ Cultuur: 30%	€ 105.000,- € 105.000,- Deze maatregel wordt afgeraden (zie scenario 1)	€ 176.000 armoedegelden

¹⁷ 50% van huishoudens komt in aanmerking voor individuele inkomenstoelag. Aanname: 70% daarvan voldoet aan de eis dat er 3 jaar sprake moet zijn van een minimumniveau. De verwachting is dat in deze doelgroep meer werkenden zijn die beroep kunnen doen op de tegemoetkoming arbeidsparticipatie.

¹⁸ Bereik van de sport en cultuur is nu 30% respectievelijk 15%. Als deze groep een tweede sport of cultuuractiviteit gaat doen betekent dat een verdubbeling van het bereik.

i. Verruiming doelgroep collectieve ziektekostenverzekering	1980	25%	€ 183.000	€ 706.390 Bijzondere bijstand
--	------	-----	-----------	-------------------------------------

Bijlage 5 – Tegemoetkoming o.g.v. Verordening Maatschappelijke Participatie

Verordening maatschappelijke Participatie 2017				
	Voor wie	Wat is het	Waarvoor	Jaarlijks bedrag (prijspeil 1-1-17)
Tegemoetkoming arbeidsparticipatie	Inwoners 21 jaar en ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd	Een jaarlijkse bijdrage voor scholing of maatschappelijk participatie met zicht op inkomensverbetering	Bij het vinden van een (betere) baan kunnen er allerlei kosten zijn: internetabonnement, sollicitatiekosten, representatief uitzien, scholing enz.	€ 157,25
Tegemoetkoming maatschappelijke participatie	Inwoners met een inkomen uit AOW	Een jaarlijkse bijdrage voor maatschappelijk participatie ter voorkoming van sociaal isolement.	Voor: museumjaarkaart, muzieklessen, sportabonnement, internetabonnement, enz.	Alleenstaande: € 132,50, echtbaar € 180,97
Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds	Kinderen tussen de 4 en 18 jaar oud (via een intermediair).	Een jaarlijkse bijdrage voor lidmaatschap, materiaal en lessen voor sportieve of culturele activiteiten	Voor het mee laten doen van kinderen in de Krimpenerwaard aan sport of cultuur. Het geld kan worden gebruikt voor zwemlessen, turnen, piano spelen, voetbal, enz.	€ 225 (sport) € 450 (cultuur)
Tegemoetkoming in de aanschaffkosten van een computer	Kinderen tussen 12 en 18 jaar op het voortgezet onderwijs	Een bijdrage voor aanschaffkosten van een computer per gezin in voortgezet onderwijs tot 18 jaar.	Voor het kopen van een computer inclusief toebehoren	€ 500 eens in de 5 jaar
Tegemoetkoming schoolkosten	Kinderen tussen 12 en 18 jaar op het voortgezet onderwijs.	Jaarlijkse bijdrage voor schoolkosten voor kinderen in voortgezet onderwijs tot 18 jaar om uitsluiting te voorkomen.	Voor de kosten van het meedoen in het voortgezet onderwijs. Denk hierbij aan ouderbijdrage, schoolmateriaal, werkweek, enz.	€ 125
Bijzondere bijstand op grond van de Participatiewet				
	Voor wie	Wat is het	Waarvoor	Jaarlijks bedrag (prijspeil 1-1-2017)
Individuele inkomenstoelag (artikel 36 van de wet)	Inwoners 21 jaar en ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd	Inkomenstoelag voor inwoners die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.	Vrije besteding, onverwachte uitgaven, vervanging duurzame gebruiksgoederen	alleenstaande € 406, eenoudergezin € 509, echtbaar/ samenwonenden € 611
Individuele studietoelag (artikel 36b van de wet)	Jongeren met een arbeidsbeperking (doelgroepverklaring) tussen de 18 en 27 jaar	Maandelijks studietoelag.	Het is een stimuleringsmaatregel om te gaan/blijven studeren ondanks handicap en daarmee arbeidsperspectief te verbeteren. Juist ook omdat combinatie van studie en bijbaan lastiger is voor deze doelgroep.	€ 187
Collectieve ziektekosten	Inwoners 18 jaar en ouder	Het is een ziektekostenpakket bij Zorg en Zekerheid of VGZ.	Ruime dekking tegen ziektekosten.	

verzekering (artikel 35 lid 3 van de wet)		Keuze uit 2 pakketten zonder en met afkoop eigen risico aan.	Wordt beschouwd als een voorliggende voorziening voor bijzondere bijstand
Bijzondere bijstand (artikel 35 lid 1 van de wet)	Inwoners 18 jaar en ouder	Een bedrag-om-niet of geldlening ter bestrijding van noodzakelijke kosten.	Het is bijstand voor bijzondere kosten die in het individuele geval noodzakelijk zijn en niet door de inwoner zelf kan worden voldaan. Uit omstandigheden moet blijken dat de inwoner er alles aan heeft gedaan om zelf te voorzien in kosten of om de kosten te voorkomen.

Per 1 januari 2017 is de Verordening maatschappelijke participatie in werking getreden, waarbij de bestaande regelingen conform de Participatiewet en het vastgestelde minimabeleid zijn gewijzigd. Deze regeling hanteert ook een inkomensgrens van 110% van de geldende bijstandsnorm (m.u.v. de collectieve ziektekostenverzekering) en wordt voor de bijzondere bijstand een staffeling toegepast bij het berekenen van de draagkracht bij inkomens tot 150% van de geldende bijstandsnorm. Categoriele regelingen, zoals de regeling duurzame gebruiksgoederen, zijn vervallen. De regelingen voldoen niet aan de wettelijke eis van groepsgerichte kenmerken en beoordeling van individuele omstandigheden.

Bijlage 6 - Budget 2017

Budget en uitgaven bijzondere bijstand en minimaregelingen t/m juli 2017			
	Beschikbare budget	Totale uitgaven	Aantal verstrekkingen
Verordening Maatschappelijke Participatie	€ 502.116	€ 70.779	
Tegemoetkoming maatschappelijke participatie		€ 5.978	53
Tegemoetkoming arbeidsparticipatie		€ 12.138	77
Regeling Meedoen als overloop 2016		5.772	36
Tegemoetkoming schoolkosten		€ 1.008	8
Tegemoetkoming computer		€ 10.879	21
Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds	€ 30.000	€ 35.004	123
Toevoeging rijksbudget armoedebestrijding kinderen	€ 176.000		
Toevoeging rijksbudget armoedebestrijding kinderen	€ 6.000		
Bijzondere bijstand	€ 706.390	€ 428.801	
Collectieve ziektekostenverzekering	€ 155.398	€ 109.662	99
Individuele studietoelage	€ 15.200	€ 3.712	1
Individuele inkomensvoorschot	€ 65.000	€ 29.698	67
Bijzondere bijstand	€ 450.792	€ 265.729	452
Stichting Urgente Noden	€ 20.000	€ 20.000	

De verwachting is dat het budget voor bijzondere bijstand volledig besteed is eind 2017.

Vastgesteld moet worden dat er een onderbesteding van het budget voor minimabeleid. Verklaringen hiervoor zijn:

- Tussentijdse ophoging van het oorspronkelijke budget (320K) met 182K door de toevoeging van de extra door het rijk beschikbaar gestelde armoedegelden voor kinderen (176K) en ouderen (6K).
- De inperking van de bestedingsvrijheid en de onmogelijkheid om het gebruik van regelingen te 'stapelen' heeft geleid tot minder aanvragen.
- Onbekendheid van de regelingen bij de doelgroep met een inkomen tussen bijstand en 110% bijstandsnorm.
- Het budget voor de collectieve ziektekostenverzekering wordt naar verwachting aan het eind van het jaar overschreden. De hogere kosten komt door de toename van het aantal statushouders.
- De kosten voor de Individuele studietoelage worden vanuit het Rijk verstrekt (eindigt per 2018). De uitgaven hierop blijven laag. Eén verstrekking kost jaarlijks € 2.244,- (12 x € 187).

Bijlage 7 – Minimaregelingen 2016 en Budget 2016

Minimaregelingen 2016				
	Voor wie	Wat is het	Waarvoor	Jaarlijks bedrag
Regeling Meedoen	Voor ieder gezinslid	Een bijdrage om maatschappelijke participatie te bevorderen en isolement te voorkomen.	Voor sport-, culturele- en/of sociale activiteiten	€ 157,-
Jeugdsportfonds & Jeugdcultuurfonds (per 1 juli 2016)	Kinderen tussen de 4 en 18 jaar oud (via een intermediair).	Een jaarlijkse bijdrage voor lidmaatschap, materiaal en lessen voor sportieve of culturele activiteiten	Voor het mee laten doen van kinderen in de Krimpenerwaard aan sport of cultuur. Het geld kan worden gebruikt voor zwemlessen, turnen, piano spelen, voetbal, enz.	€ 225 (sport) € 450 (cultuur)
Regeling Schoolkosten	Kinderen van 12 tot en met 17 jaar	Voor indirecte schoolkosten die als noodzakelijk worden aangemerkt omdat niet-deelname van een kind aan genoemde activiteiten kan leiden tot sociaal isolement.	Het gaat om de kosten van excursies educatieve, culturele of sportactiviteiten, de ouderbijdrage, een bibliotheeklidmaatschap, gymnastiek- en regenkleding, de huur van een garderobekastje, pasfoto's, een boekentas, e.a.	€ 110,-
PC-regeling	Kinderen van 11 tot en met 17 jaar	Voor het volgen van onderwijs op een goede manier.	Aanschaf van een PC per gezin, eens per vijf jaar.	€ 500, -
Bijzondere bijstand op grond van de Participatiewet				
	Voor wie	Wat is het	Waarvoor	Jaarlijks bedrag (prijspeil 1-1-2016)
Individuele inkomensvoorslag (artikel 36 van de wet)	Inwoners 21 jaar en ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd	Inkomensvoorslag voor inwoners die geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.	Vrije besteding, onverwachte uitgaven, vervanging duurzame gebruiksgoederen	alleenstaande € 400 eenoudergezin € 500 echtpaar/ samenwonenden € 600
Individuele studietoelage (artikel 36b van de wet)	Jongeren met een arbeidsbeperking (doelgroepverklaring) tussen de 18 en 27 jaar	Maandelijks studietoelage.	Het is een stimulerings-maatregel om te gaan/blijven studeren ondanks handicap en daarmee arbeids-perspectief te verbeteren. Juist ook omdat combinatie van studie en bijbaan lastiger is voor deze doelgroep.	€ 185,-
Collectieve ziektekostenverzekering (artikel 35 lid 3 van de wet)	Inwoners 18 jaar en ouder	Het is een ziektekostenpakket bij Zorg en Zekerheid of VGZ, keuze uit twee pakketten: zonder/met afkoop eigen risico aan.	Ruime dekking tegen ziektekosten. Wordt beschouwd als voorliggende voorziening op bijzonder bijstand.	
Regeling Duurzame Gebruiksgoederen (categoriale regeling)	Inwoners 18 jaar en ouder	Een tegemoetkoming voor de aanschaf/ vervanging van een bepaald duurzaam gebruiksartikel.	Aanschaf bepaalde duurzame gebruiksgoederen, eens per acht jaar.	Wasautomaat €500,- Stofzuiger €140,- Koelkast (met vriesvak)

Bijzondere bijstand (artikel 35 lid 1 van de wet)				€275,- Televisie
				€365,- Comfort
				€275
	Inwoners 18 jaar en ouder	Een bedrag-om-niet of geldlening ter bestrijding van noodzakelijke kosten.	Het is bijstand voor bijzondere kosten die in het individuele geval noodzakelijk zijn en niet door de inwoner zelf kan worden voldaan. Uit omstandigheden moet blijken dat de inwoner er alles aan heeft gedaan om zelf te voorzien in kosten of om de kosten te voorkomen.	

Budget en uitgaven bijzondere bijstand en minimaregelingen 2016			
	Beschikbare budget	Totale uitgaven	Aantal verstrekkingen
Minimaregelingen 2016	€ 322.716	€ 179.042	
Regeling Meedoen		€ 148.044	577
Regeling schoolkosten		€ 3.780	89
PC regeling		€ 12.218	38
Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds	€ 15.000	€ 15.000	90
Bijzondere bijstand	€ 721.390	€ 545.865	
Collectieve ziektekostenverzekering	€155.398	€ 155.071	412
Individuele studietoelage	€ 6.800	€ 740	2
Individuele inkomenstoelage	€ 65.000	€ 54.000	122
Regeling Duurzame gebruiksgoederen		€ 50.325	154
Overige bijzondere bijstand	€ 474.192	€ 267.729	262
Stichting Urgente Noden	€ 20.000	€ 18.000	